

Megújuló műemlék templom

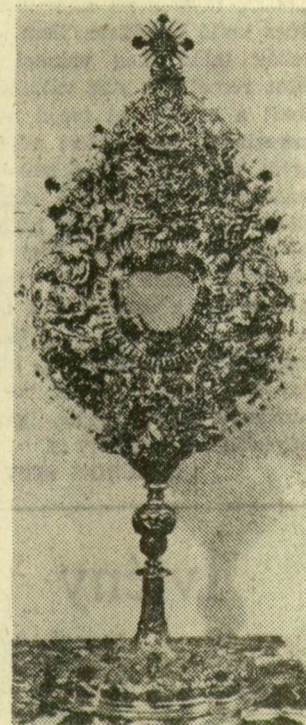
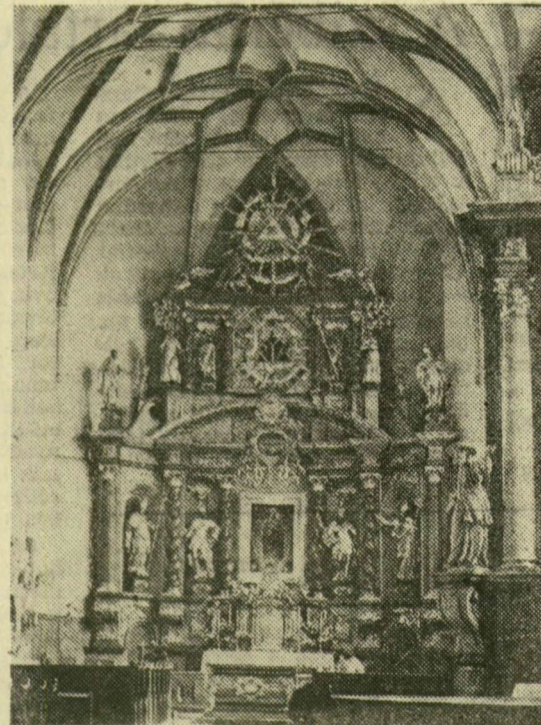
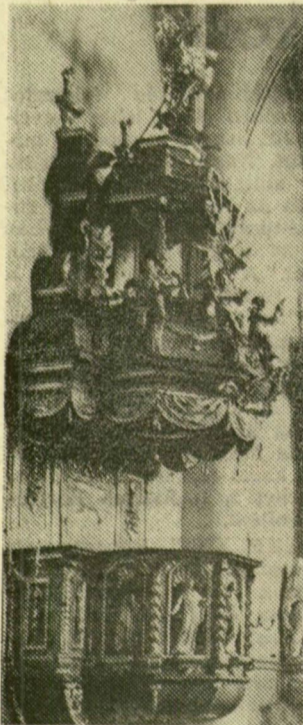
A magyar gótikus és barokk templomépítéssel egyik legértékesebb alkotása, a Dél-Alföld egyik legjelentősebb műemléke a szeged-alsóvárosi templom, amelyet sokan hívnak még ma is Havi Boldogasszony-templomnak vagy tévesen Mátyás-templomnak. A középkorban a templom köré temetkeztek, a hagyomány szerint Dózsa György fejét is itt adták a földnek. A 15. és 16. század fordulóján fogtak építéséhez, a befejezést jelző 1503-as évszámot a tér felőli főfalán elhelyezett köfej alá vésték. A Ferenc-rendi szerzetesek 1316-ban telepedtek le, 1545-ben nevezetes hitvita után a török visszaadta a ferenceseknek a protestánsok által elorozott templomot. Attól kezdve a Délvidék búcsújáró helye lett, kapuja őrzi a „nagy víz” jelét is. Külső falára 1931-ben helyezték el Mátyás

király bautzeni domborművének másolatát, s ez is megerősítette — no meg az a tény, hogy 1880-tól a környező teret igazságos királyunkról nevezték el —, hogy sokan máig Mátyás-templomnak ismerik. A történelem folyamán sok művész, például Juhász Gyula verseiben, Buday György fametszetein többször fölfedezhető e templom és a köré fonódó legenda.

Az évszázadok megviselték az épületet és remekművű alkotásait. Nemrégiben az Országos Műemléki Felügyelőség és az egyház közös vállalkozásában megkezdődött az alsóvárosi templomegyüttes több évig tartó rekonstrukciója. A több ütemben felújítandó épületegyüttesnek először a tetőborítása és barokk tornya szépül meg, majd sor kerül a külső falak felújítására, az ablakok eredeti állapotának visszaállítására és a temp-

lombelső rekonstruálására többek között a híres Fekete Mária restaurálására.

Somogyi Károlyné fotóriporter képei az alsóvárosi templomba vezetik a szemlélőt. Az első három fotó a templom külső képének részleteit mutatja, a negyedik képen Gráf Antal Ferenc-rendi asztalos barát 1713-ban faragott szőszéke látható, mellette az ugyancsak általa készített főoltár. A hatodik kép a 18. századi augsburgi szentségtartót mutatja be. Mintegy tizenegy éve eltűntnek hitt egyházi kincseket találtak meg fél esztendeje a templom padlásán, egy lezárt ládában. Ezek közül három mutat be az utolsó képsor: az 1763-ban datált „Makai-kehely”, eredeti fatokban melyet Makai Ferenc alsóvárosi születésű nagyváradi kanonok készíttetett rézből; egy 18. századi ezüst füstölő és a gótikus iparművészet remeke, a cizellált kehely.

Simai Mihály

Vízió

A mikroszkóp a bogárszembe néz
Bogárszem néz a mikroszkópba Vár
Életnél hosszabb az a szenvedés
míg gyönyörködik benne a halál

Elkészítve a metszethez a kés
Lélek nem ténylik csak légtű-sugár
S egy makroszkóp a műholdról lenéz
Emberszem néz a makroszkópba Vár

Most érzi azt a bogár-rettegést
Most hogy elevenen boncolia szemét
szívét álmat evetlen életét
a falanxokban fémlő vak sugár

Kihez könyöröghetne kegyelemért?
Hisz nem is ember nézi már
Mint végső vaktság működik a Gén
Tartják a célt pontos célzófelek

s csak a bogárszem csak a szembogár
csak isten pilláin a könny remez

Lődi Ferenc

A lélek útjain

Jai, milyen távol mentél évek óta,
én nagyfiam te legszebbik hitem!
(Mert áldozat... a szerelem ilven:
kicsöppent vér a szűz, vakító óra.)
Most még csak így, a kilométer száza,
pár hét a nvárból vitt el messzire,
s levél se ión, már most sem ér ide
kusza betűkkel kezéd pár vonása.

Valahogy máris kiestem szívedből,
s az írás rabja, én, ki éit, napot
környölk érte, hogvis mentelek föl
elnézést kérve: látod, még vagyok,
mint útjaidnak hű egvengetője,
napszámos útr makadámokon,
ki oda-vissza egyre csak romom
a lélek hosszát. — völgyből hegytetőre...

Ez hát a sorsom, vagy csak én hiszem most,
hogy napról napra elveszítelek?
Kipörögsz, mint a kalászból egy szem rozs,
mely túlérett a többiek felett?
Képzeld, iáték? Jai, vagy lecke is már!
Mert ív nemem el én is egyre csak,
s anyám kiáltott: „Fiam, merre vagy?
Tegnap még mellem melegébből ittál.”

Bolond, ki nagyot, hangosat kiáltva
utol akarja érni magzatát,
magát kötözve hozzá, mintha fát
karóval kötne; merre nőjön árva
és merre nézzen napfény-zuhatarba,
pamacsfelhőre, csillagok közé,
s a végtelenből mennvi az övé,
és gyűlölni vagy szeressen parancsra.

Külön világ már ő és más a lelke,
a vérből az a csepp: a szerelem.
Azzal kötődik ő is — sejt a sejt —,
mondjon magának csöndes esteken
mikor a lélek önmagáért lázad
s a végtelen közt hánvkódik vakon
Mélység, magasság viszi vonaton
s tárt karral mezegek, nagyfiam, utánad.

Bényei Iózsef

Békesség a földön

Békesség a földön a jó embereknek
lepkének, lónak, szunnvadó szítakötőnek,
tiszaviragnak amíg a vizen repked,
lehalló fűzfaágot beszóve megreemetet
maid lehull s lesz halotti szőnyeg.

Békesség a földön a jóakarotnak,
boriat nyaldosó tengerszem pillantású tehéneknek
míg leng a lezelőn kéken a vadzab,
a csorda a dombon felele kaptat
s a délibáb messze tornyot lebegtet.

Békesség a földön az édesanyáknak
bölcsoire halló ringó mozdulatuk áldott,
Álmukban a fiú táltosra kap s mennvbe vártat,
üveghegyen jár, csengenek üveg-ágak
s megtalálja a kék virágot.

Békesség a földön a szép szelideknek,
akiknek arcára sűrű álmat kötnek a hétköznapok,
Mozdulatuk emberi törvényt teremtett,
a történelem általuk kezesegett meg,
s a temetők előtt levezik a kalapot.

Békesség annak, aki él és iátszik
álmodik s teremt magának hangvabolt, mesevárat,
szájukon a szerelem négyzürmü levele kivirázzik,
hordják az élők tündökletes csodáit
s jegyét a szelid, nyugodalmas halálnak.